

Základní škola a mateřská škola, Jetřichov, okres Náchod

OD HRANÍ K VĚDĚNÍ

ŠVP pro ZV

1. 9. 2016

Mgr. Marie Hanzlíková

1. Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Od hraní k vědění

1.2 Údaje o škole

Název školy Základní škola a mateřská škola, Jetřichov, okres Náchod

Adresa školy Jetřichov 126, 54983 Meziměstí 3

Jméno ředitelky Mgr. Marie Hanzlíková

Vedoucí učitelka MŠ Bc. Ilona Krejčí

Kontakty Tel.: 491 582 423
E-mail: zsjetrichov@seznam.cz

1.3 Zřizovatel

Název Obec Jetřichov

Adresa Jetřichov 126, 54983 Meziměstí 3

Kontakty Tel.: 491 582 425
Fax: 491 582 425
E-mail: obec.jetrichov@tiscali.cz

1.4 Platnost dokumentu od

Datum: 1. 9 .2016

Dokument schválen Pedagogickou radou dne: 29. 8. 2016

Dokument předložen Školské radě dne:

1.5 Další údaje

IČO 75 016 478

IZO 102254281

RED – IZO 650063007

.....
ředitelka školy

.....
razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola, Jetřichov, okres Náchod je málotřídňí škola. Škola se řadí svým počtem žáků mezi velmi malé školy.

Naše málotřídňí škola je školou rodinného typu. Patří mezi inkluzivní školy – společně vzdělává a vychovává všechny žáky bez ohledu na jejich předpoklady a handicap.

Je integrovaná s mateřskou školou nejen organizačně, ale celou koncepcí výchovně vzdělávacího procesu.

Žáci pěti postupných ročníků (prvního, druhého, třetího, čtvrtého a pátého) jsou vyučováni v jedné třídě. Ta je rozdělena do dvou studijních skupin podle počtu žáků v daném školním roce. V těchto dvou skupinách (zpravidla bývá spojen 1. s 2. ročníkem a 3. se 4. a 5. ročníkem) jsou vyučovány naukové předměty (matematika, český jazyk, anglický jazyk, prvouka, vlastivěda, přírodověda, informatika) a výtvarná výchova. Ostatní výchovné předměty (hudební výchova, tělesná výchova a pracovní činnosti) se vyučují společně.

Součástí školy je školní jídelna a jedno oddělení školní družiny.

Maximální kapacita školy je 30 žáků.

2.2 Umístění školy

Základní škola v Jetřichově sídlí v centru obce v budově Obecního úřadu v klidové zóně.

2.3 Charakteristika žáků

Žáci obvykle docházejí z blízkého i vzdálenějšího okolí. Pro přepravu do školy nejčastěji cestují automobily rodičů, pěšky, veřejnou hromadnou dopravou. Školu nenavštěvují žáci cizích státních příslušníků.

Školu navštěvují nejen žáci z Jetřichova, ale i z okolních obcí – Hynčic, Meziměstí, Ruprechtic, Vižňova, Verněřovic, Březové a Broumova. Autobusová zastávka směrem do Meziměstí a do Broumova se nachází asi 100 m od budovy školy. Dopravní obslužnost je dostatečně zajištěna v ranních i odpoledních hodinách. Nejbližší vlaková zastávka je vzdálena od školy asi 1 km v obci Ruprechtice.

Naši žáci pokračují v povinné školní docházce v základních školách v Broumově nebo v Meziměstí, které jsou vzdáleny cca 5 km od Jetřichova.

Maximální kapacita školy je 30 žáků. Aktuální počet žáků se každý rok mění. Obvykle jich bývá 10 -15.

Žáci se zdravotním postižením jsou v naší škole vzdělávání formou integrace do běžné třídy. Škola může vzhledem ke svému vybavení přijmout i tělesně postižené žáky s omezenou

možností pohybu. Schodiště jsou opatřena zábradlím, v případě potřeby je žákům zajištěn osobní asistent. Škola nemá bezbariérový přístup.

2.4 Podmínky školy

Uspořádání školy je málotřídní. Včetně mateřské školy zabírá všechna podlaží historické budovy. Bezbariérový přístup není zajištěn.

V přízemí se nachází šatna ZŠ, šatna MŠ, umyvárna a toalety MŠ, kancelář MŠ. Část přízemí slouží jako kancelář Obecního úřadu Jetřichov.

V prvním patře je školní jídelna s kuchyní a třída s ložnicemi MŠ.

Učebny ZŠ se nachází ve druhém patře budovy. Jsou zde dvě plně vybavené učebny, každá pro 15 žáků. V patře je ředitelna, sociální zařízení pro žáky i pedagogy se sprchou a kabinet s pomůckami.

Školní družina zabírá prostor v podkroví budovy. Tvoří ji jedna místnost rozdělená na dvě části - pracovní a relaxační.

Prostory pro tělesnou výchovu nejsou v budově školy, ale využíváme sál kulturního domu v Jetřichově, který je vybaven jako tělocvična a je od budovy školy vzdálen asi 100 m.

V těsné blízkosti školy je venkovní sportoviště, které využíváme podle počasí, a školní zahrada sloužící převážně k relaxaci žáků a pobytu dětí MŠ. Před školou je také obecní dětské hřiště, které je žákům volně k dispozici. Školní zahrada a dětské hřiště jsou nově vybaveny moderními a bezpečnými herními prvky (houpačky, klouzačky a prolézačky) a jsou oploceny.

Vyučování probíhá v českém jazyce.

Škola poskytuje žákům možnost pro připojení k internetu. Mohou využívat čtyři pevné a šest mobilních pracovních stanic. Bezdrátové připojení je v celé škole.

2.5 Vlastní hodnocení školy

Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, rodiči
- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- srovnávací prověrky, dovednostní testy
- hospitace

Časové rozvržení autoevaluačních činností

- hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (začátek škol. roku)
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§ 9 vyhlášky č.15/2005 Sb.) (do konce září)
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října)
- dovednostní testy žáků – např. Scio (dle potřeby)
- srovnávací prověrky (dle potřeby)
- dotazníky na klima školy (dle potřeby)
- rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady (průběžně)

2.6 Spolupráce s dalšími institucemi

Škola se snaží navazovat spolupráci s jednotlivci i organizacemi, jejichž činnost pomáhá rozvíjet občanské povědomí žáků v různých oblastech života. Spolupracujeme s/se :

- **Zákonnými zástupci žáků** (třídní schůzky, mimoškolní činnost, školní výlety)

- **Pedagogicko-psychologickou poradnou Náchod a SPC Náchod** (diagnostika žáků, poradenská činnost)
- **zřizovatelem** (vánoční vystoupení, slavnost ke dni matek, vítání občánků, den dětí, zájmová mimoškolní činnost dětí)
- **obecní knihovnou** (besedy, tematické akce)
- **Policií ČR** (besedy, projekty)
- **Městským úřadem Broumov** (administrativní a poradenská činnost, účast na projektech v regionu, vzdělávací akce, OSPOD, aj.)
- **Městským divadlem v Broumově** (návštěvy divadelních představení)
- **základními školami v okolních obcích a městech** (sportovní utkání, organizace výstav, společná účast na projektech a jiných kulturních a vzdělávacích akcích)

2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků. Kromě pravidelných třídních schůzek a konzultací se setkáváme při přípravách mimoškolních akcí (besídky, slavnosti, projektové dny), rodiče se aktivně účastní školních výletů a exkurzí. Vztahy mezi rodiči a pedagogy jsou přátelské a bezkonfliktní.

2.8 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický tým tvoří ředitelka, učitelka, externí učitelka anglického jazyka a vychovatelka ŠD.

Ředitelka školy je absolventkou Pedagogické fakulty v Hradci Králové s odbornou kvalifikací Učitelství pro 5.-12. ročník s aprobací biologie – chemie. V roce 2005 - 2006 absolvovala kvalifikační Studium pro ředitele škol a školských zařízení podle zákona č. 563/2004 Sb. Jako učitelka pracuje 24 let. Vyučuje na plný úvazek.

Učitelka je absolventkou Pedagogické fakulty UHK s odbornou kvalifikací Učitelství pro 1. stupeň ZŠ se zaměřením na speciální pedagogiku. Ve školství pracuje 8 let. Vyučuje na plný úvazek.

Externí učitelka anglického jazyka má středoškolské vzdělání pedagogického směru se státní zkouškou a certifikátem na výuku anglického jazyka. Vztahuje se na ni obecná výjimka z požadavku odborné kvalifikace pro osoby, které ke dni 1. ledna 2015 dosáhly alespoň 55 let věku a které vykonávaly přímou pedagogickou činnost na příslušném druhu školy nebo školského zařízení nejméně po dobu 20 let (§ 32 odst. 1 písm. d) zákona o pedagogických pracovnících). Vyučuje anglický jazyk dohodou.

Vychovatelka ŠD, která pracuje ve škole pouze na částečný úvazek, má středoškolské vzdělání s maturitou a dokončené vzdělání pro obor Vychovatel. Ve škole vyučuje některé výchovné předměty.

Všichni učitelé si pravidelně doplňují a rozšiřují svou kvalifikaci v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jsou proškolení v problematice ochrany při mimořádných událostech a procházejí základním kurzem první pomoci.

2.9 Dlouhodobé projekty

ADVENT - v přibližně měsíc trvajícím projektu se žáci připravují na dobu vánoční, objevují význam adventu pro dnešní dobu, ve výtvarných dílnách vyrábějí věnce, dekorační předměty, pečivo a další. Celý projekt je završen vánoční besídkou pro rodiče a vánočním jarmarkem.

BAREVNÝ TÝDEN - projekt je zařazen do doby před velikonočními prázdninami. Následuje bezprostředně po masopustním karnevalu. Během jednoho týdne si žáci připomenou historii, tradice a zvyky velikonočních svátků. Ve výtvarných dílnách vyrábějí předměty s velikonoční a jarní tematikou.

OBEC A OKOLÍ - v celoročním projektu žáci navštěvují významná místa v blízkém okolí, zakreslují je do mapy, seznamují se s historickými památkami a vytvářejí vlastní publikaci.

PROMĚNY PŘÍRODY - v průběhu celého školního roku žáci pozorují přírodu (počasí, rostliny a chování zvířat) a pozorované změny dokumentují. V závěru projektu vytvoří vlastní publikaci zahrnující veškerá pozorování.

ZAJÍMAVÍ LIDÉ MEZI NÁMI - jedná se o cyklus několika besed se zajímavými lidmi z blízkého či vzdálenějšího okolí (zajímavá povolání, osudy apod.). Žáci se tímto projektem učí vést a řídit besedu, rozhovory, pokládat správné a vhodné otázky, moderovat, hledat vhodné informace apod.

PLAVECKÝ VÝCVIK - Projekt trvá přibližně dva a půl měsíce. Jednou týdně žáci odjíždějí do Plavecké školy (Náchod, Broumov). Tohoto projektu se každoročně účastní i naše mateřská škola. Pozitivní vliv plavání na děti od útlého věku je nesporný. Zlepšuje celkovou pohybovou koordinaci, výrazně pozitivní vliv má na správné dýchání, odstraňuje stres a strach z vody, posiluje kolektiv a vzájemnou důvěru.

PREVENTIVNÍ PROGRAM - probíhá v průběhu celého školního roku a prolíná i běžné vyučování. Je to soubor akcí, aktivit a her, které vytvářejí pocity zodpovědnosti a sounáležitosti. Tímto projektem odstraňujeme negativní projevy v kolektivu, jako je šikana, rasismus a xenofobie, žáci se seznamují s nebezpečím, které pro člověka znamená alkohol či drogy.

EVROPSKÝ TÝDEN – je vyvrcholením tematického celku Evropa, který je zařazen ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci poznávají různé kultury a zvyky jak v běžném životě, tak ve stravování. Sami se prakticky podílejí na tvorbě krátkého představení pro děti MŠ a pro rodiče, ve spolupráci se školní jídelnou sestavují týdenní mezinárodní jídelníček pro školu a veřejnost, přímo se podílejí také na přípravě jídla.

SCIO – naše škola se každoročně zapojuje do některého z projektů společnosti SCIO, která využívá aktivně finance z Evropského sociálního fondu. Zaměřujeme se hlavně na výběr projektů testování čtenářské gramotnosti (Scio – čtenářská gramotnost), všeobecného přehledu (Stonožka a Dovednosti pro život), vzdělávání pro pedagogy (Učení na míru) nebo na projekty s environmentální tematikou (Ekopolis). Projekty vybíráme každoročně dle aktuální nabídky společnosti Scio.

OPERAČNÍ PROGRAMY MŠMT – aktivně využíváme s ohledem na možnosti málotřídní školy.

Výsledkem **EU peníze školám** bylo v rámci **OP VK** zavedení nové oblasti podpory 1.4 s názvem **Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách (ZŠ)**, jejímž smyslem bylo podpořit rozvoj oblastí, které se dlouhodobě ukazují jako problematické. Zaměřili jsme se na čtenářskou a informační gramotnost, cizí jazyky, využívání ICT, matematiku, přírodní vědy, finanční gramotnost a inkluzivní vzdělávání. Naše škola se tohoto projektu účastnila v letech 2010-2013.

V roce 2014 jsme se zapojili do Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost - **výzva OP VK 51**. Cílem projektu bylo další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení se zaměřením na zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků základních a středních škol při integraci informačních a komunikačních technologií do výuky s využitím dotykových zařízení.

V současné době se zapojujeme do výzvy **OP VVV Budování kapacit pro rozvoj škol I. a Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování - Šablony pro MŠ a ZŠ I.**

Výzvy podpoří osobnostně profesní rozvoj pedagogů prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného setkávání a sdílení zkušeností pedagogů, pomůže školám při společném vzdělávání dětí/žáků, a to možností personálního posílení o školního asistenta, školního psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga, příp. chůvu v mateřské škole. Důležitou oblastí podpory je také usnadnění přechodu dětí z mateřské školy do základní školy a spolupráce s rodiči dětí a žáků. Zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) do hlavního vzdělávacího proudu pomohou extrakurikulární aktivity (čtenářské kluby, kluby zábavné logiky a deskových her a doučování žáků základní školy ohrožených školním neúspěchem). Budování kapacit je pak více zaměřeno na čtenářskou, matematickou a přírodovědnou gramotnost, polytechnické vzdělávání, individualizaci vzdělávání, rozvoj kreativity dětí a žáků, podporu podnikavosti a rozvoje metody CLIL.

ZELENÁ ŠKOLA - Projekt **Zelená škola** je zaměřen na sběr baterií a drobného elektroodpadu ve školách. Snadná recyklace vysloužilých elektrozařízení a baterií bez nutnosti cesty do sběrného dvora či na speciální místo zpětného odběru je předpokladem pro podporu uvědomělého chování učitelů a je základem pro vytvoření **ekologického citění u dětí**. **Výhodou pro školu je svoz a ekologické zpracování veškerého elektroodpadu zdarma**. Škola zároveň získává podporu ve formě plakátu k označení sběrného místa, informačních letáčků a možnost využívat logo **Zelená škola** při komunikaci s veřejností.

OVOCE DO ŠKOL - Cílem projektu "Ovoce do škol" je mj. zvýšit oblibu produktů z ovoce, zeleniny a banánů, přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyk ve výživě dětí, zlepšit zdravotního stav mladé populace, bojovat proti epidemii dětské obezity a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. V rámci tohoto projektu provádíme různá doprovodná opatření, a to jak ve výuce, tak při realizaci tematicky zaměřených akcí.

ŠKOLNÍ MLÉKO - Obecně prospěšná společnost Laktea si vytkla cíl realizovat v masovém měřítku projekt Školní mléko, a podpořit tak zdravou výživu a zdravý vývoj školní mládeže. V rámci tohoto projektu mají nárok děti MŠ a žáci ZŠ na 1 dotovaný výrobek každý vyučovací den. Naše škola je zapojena od roku 2014.

2.10 Mezinárodní spolupráce

Naše škola prozatím nenavázala mezinárodní spolupráci. Jsme malá škola a těžko hledáme vhodného partnera pro mezinárodní spolupráci. Důvodem je také nedostatek finančních prostředků a velká organizační a časová náročnost.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Zaměření školy:

jazykové,
všeobecné

Motto: Naše škola je

- místem přípravy pro život
- místem radosti
- místem pochopení
- místem úspěchu
- místem přátelství
- místem otevřeným veřejnosti

V rámci ŠVP se snažíme přiblížit školu co nejvíce dítěti, udělat ji pro něj přitažlivou, zajímavou a užitečnou. Vytváříme příjemnou a přátelskou rodinnou atmosféru, aby byl pro děti přechod z mateřské školy do prvního stupně vzdělávání radostnou a nestresující událostí a aby dítě získalo všeobecně kladný vztah ke vzdělávacímu procesu.

Vedeme žáka k odpovědnosti za své učení a chování. Pracujeme se sebereflexí jak v oblasti učení, tak i v chování. Spoluprací a vzájemnou pomocí se žáci učí vytvářet hezké vztahy k druhým lidem. Typ málotřídní školy otevírá veliké možnosti právě v této rovině.

Zaměřujeme se na výuku cizího jazyka (anglický jazyk od 1. ročníku) a využívání moderních informačních a komunikačních technologií při výuce i v mimoškolních aktivitách žáků. Podporujeme rozvoj sportovních, hudebních a výtvarných dovedností.

Velkou pozornost věnujeme vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro ně je náš malý rodinný kolektiv ideální. Uplatňujeme individuální přístup, zohledňujeme možnosti žáků, respektujeme jedinečnost jednotlivce.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Škola rozvíjí cíleně klíčové kompetence žáků těmito strategiemi.

Strategie směřující ke **kompetenci k učení**:

- zařazujeme do výuky problémové vyučování a experiment
- na začátku vyučovací jednotky vždy společně s žáky vyvodíme cíl, na konci vyučovací jednotky společně zhodnotíme jeho dosažení;
- využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků;
- zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků;
- zadáváme žákům motivační domácí úkoly - umožňujeme jim vybrat si z nabídky domácích úkolů;
- požadujeme od žáků prezentaci výsledků domácích úkolů;
- vyžadujeme od žáků vhodné rozvržení vlastní práce;
- umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty;
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.

Strategie směřující ke **kompetenci k řešení problémů**:

- umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi;
- vytváříme pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy;
- při řešení problémů pomocí algoritmu zařazujeme do výuky modelové příklady;
- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti, a tudíž i více přístupů k vyřešení;
- žákům není bráněno při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů;
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

Strategie směřující ke **kompetenci komunikativní**:

- klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování;
- umožňujeme žákům denně prezentovat vlastní názory;
- využíváme metody obsahující prvky prezentace výsledků;
- vytváříme dostatečný prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování
- žáci mají maximální možnost samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse, komunitní kruh);
- umožňujeme žákům podílet se na přípravě příspěvků do obecního zpravodaje – jako prostředek komunikace mezi žáky a veřejností;
- vyžadujeme od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (literatura, tisk, internet);
- uplatňujeme ve výuce prvky dramatické výchovy - simulace, hraní rolí;
- důraz klademe na prožitkové vyučování;
- jako výstup z některých témat výuky vyžadujeme nejrozumnějším způsobem zpracované závěrečné práce (písemně, graficky, pomocí obrazového vyjádření apod. dle věku žáků a druhu tématu) - následně požadujeme prezentace, obhajoby a naslouchání druhých;
- vyžadujeme uplatnění znalostí cizího jazyka (rozvoj komunikace v cizím jazyce);
- vyžadujeme od žáků uplatňování dovedností komunikace v rámci autentického učení při společenských akcích školy (zápis, besídky pro veřejnost, akce pro MŠ);

- zařazujeme činnosti umožňující komunikaci s různými věkovými skupinami žáků i s dospělou populací (spolupráce a společné akce starších a mladších žáků, akce pro rodiče a veřejnost).

Strategie směřující ke **kompetenci sociální a personální**:

- na tvorbě pravidel ve třídách se podílejí sami žáci;
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulování se žáci sami podíleli;
- společně s žáky tvoříme školní řád i třídní řád, vyžadujeme od žáků zodpovědnost za jejich plné dodržování;
- žáci mají možnost ke školnímu řádu vznášet připomínky;
- volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu;
- od prvního ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci;
- vyžadujeme od žáků (zpočátku s pomocí učitelů, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu (dvojice, skupiny, třída, škola);
- využíváme komunitního kruhu, diskusního kruhu, panelové diskuse, řízené diskuse, prezentace názorů žáků ve všech předmětech;
- učitel se orientuje na skupinovou práci, spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení;
- žákům je poskytována možnost dle vlastního uvážení projevit své pocity a nálady;
- do výuky pravidelně zařazujeme projekty, projektové dny, činnostní učení, kooperativní vyučování;
- výuku orientujeme na konkrétní příklady z každodenního života (simulace, hraní rolí) - využíváno je prožitkové vyučování;
- ve výuce jsou využívány hry, na jejichž tvorbě se podílejí sami žáci;
- v rámci spolupráce s různými věkovými skupinami organizujeme společné akce starších a mladších žáků, akce pro rodiče a veřejnost.

Strategie směřující ke **kompetenci občanské**:

- pravidla chování ve škole jsou postupně vypracovávána ve spolupráci s žáky;
- společně s žáky vytváříme školní řád - vyžadujeme, aby se k jeho obsahu dle věkových zvláštností vyjádřili všichni žáci;
- vyžadujeme od žáků hodnocení vlastního chování i chování spolužáků, hledání společného řešení při nedodržování pravidel třídy či školního řádu - vyžadujeme od žáků přijetí zodpovědnosti za plné dodržování pravidel třídy i školního řádu;
- umožňujeme žákům vznášet připomínky ke školnímu řádu;
- k prezentaci vlastních názorů žáků využíváme ranní diskusní kruh, panelové diskuse;
- při ranním kruhu je žákům poskytována možnost projevit dle vlastního uvážení své pocity a nálady a upozornit na fyzické i psychické násilí, se kterým se setkávají;
- ve výuce je používána metoda hraní rolí pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení, využíváme prožitkové vyučování;
- zadáváme žákům konkrétní příklady z každodenního běžného života;
- společně organizujeme celoškolní projektové dny;

- na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí;
- škola pořádá akce připomínající lidové tradice (vánoční besídka, velikonoční akce);
- škola v rámci možností pořádá akce pro veřejnost – vystoupení, besídky, účast žáků na akcích obce, vystupování pro seniory, mateřské školy;
- využíváme představitelů města a spolupráce s nimi při projektech;
- využití školní jídelny - pořádáme "týden evropské kuchyně" - požadujeme zapojení žáků do projektu;
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.

Strategie směřující ke **kompetenci pracovní:**

- pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času;
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi - cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání;
- umožňujeme žákům samostatné organizování akcí mimo vyučování, přípravu akcí pro mladší spolužáky i pro rodiče;
- umožňujeme žákům podílet se na tvorbě pomůcek do výuky, prezentovat výsledky vlastní práce žákům mladších ročníků (spolupráce mladších žáků se staršími);
- zapojujeme žáky do přípravy školních projektů;
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení;
- získané poznatky žáků jsou využívány při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňujících vztah k volbě povolání - hraní rolí, diskuse, skupinová práce, pokusy a experimenty;
- žádnou práci žáky netrestáme.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. PLPP sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, za jeho tvorbu a naplňování zodpovídá ředitelka školy. Na tvorbě spolupracují všechny dotčené osoby: žák, zákonní zástupci, třídní učitel a všichni pedagogové, se kterými je žák (v rámci svého vzdělávání) v kontaktu. PLPP má vždy elektronickou i písemnou podobu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO, a to rovněž elektronicky a písemně. S vyhodnocením je opět seznámen žák, zákonní zástupci a všichni vyučující.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných

v kombinaci s tímto plánem. IVP sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, za jeho tvorbu a naplňování odpovídá ředitelka školy. Na tvorbě spolupracují žák, zákonní zástupci, všichni pedagogové, se kterými je žák v rámci svého vzdělávání v kontaktu a ŠPZ. IVP má vždy elektronickou i písemnou podobu. IVP vyhodnocuje ŠPZ dvakrát ročně.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů

Při vzdělávání žáků s přiznanými PO spolupracuje naše škola především s PPP v Náchodě a SPC v Náchodě. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace podle potřeby.

Zodpovědné osoby

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovnou poradkyní, která zároveň koordinuje jeho činnost, ředitelkou školy, která je zároveň třídní učitelkou a vychovatelkou školní družiny. Výchovná poradkyně je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V oblasti organizace výuky:

Pro výuku žáků se specifickými potřebami vytváříme podnětné a vstřícné prostředí. Pro žáky se specifickými poruchami učení probíhá reedukace buď v rámci vyučování nebo dvakrát týdně po 30 minutách (podle individuálních potřeb a možností žáka). Pedagog vedoucí reedukační skupinu navazuje úzkou spoluprací s rodiči zařazených dětí.

V oblasti metod výuky:

V rámci běžné vyučovací hodiny umožňujeme žákům střídání pracovního tempa a činností, střídání poloh, odstranění rušivých vlivů, navození příjemné atmosféry, vyhledávání činnosti, při které je žák úspěšný, relaxace, stanovení reálného cíle. Po jeho splnění stanovení dalšího náročnějšího, ale splnitelného cíle. Všem integrovaným žákům zajišťuje škola speciální pomůcky, školní potřeby, speciální učebnice a pracovní listy. Důsledně je dbáno na individuální přístup ve vyučování.

V oblasti úpravy obsahu vzdělávání:

Žáci mohou být zařazeni do specializované skupiny. Dle potřeby bývá těmto žákům nabídnuta i individuální výuka. Výhodou jsou malé počty žáků v jednotlivých ročnících na málotřídní škole a možnost rušení bariér mezi ročníky i třídami.

V oblasti hodnocení:

Hodnocení výsledků žáků na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitelka o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

rozvoj grafomotorických dovedností, logopedická péče, řečová výchova, rozvíjení sluchového vnímání, prostorová orientace, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, zrkovlá stimulace

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka nadaného nebo mimořádně nadaného na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. PLPP sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, za jeho tvorbu a naplňování zodpovídá ředitelka školy. Na tvorbě spolupracují všechny dotčené osoby: žák, zákonní zástupci, třídní učitel a všichni pedagogové, se kterými je žák (v rámci svého vzdělávání) v kontaktu. PLPP má vždy elektronickou i písemnou podobu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování PO, a to rovněž elektronicky a písemně. S vyhodnocením je opět seznámen žák, zákonní zástupci a všichni vyučující.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka nadaného nebo mimořádně nadaného na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, za jeho tvorbu a naplňování odpovídá ředitelka školy. Na tvorbě spolupracují žák, zákonní zástupci, všichni pedagogové, se kterými je žák v rámci svého vzdělávání v kontaktu a ŠPZ. IVP má vždy elektronickou i písemnou podobu. IVP vyhodnocuje ŠPZ dvakrát ročně.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů:

Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků naše škola spolupracuje s Menzou ČR a Pedagogickou fakultou UHK.. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace podle potřeby. Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

Zodpovědné osoby:

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovnou poradkyní, která zároveň koordinuje jeho činnost, ředitelkou školy, která je zároveň třídní učitelkou a vychovatelkou školní družiny. Výchovná poradkyně je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

Předčasný nástup dítěte ke školní docházce, obohacování vzdělávacího obsahu:

Pro žáky nadané je zapotřebí zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Nadaní žáci chápou probíranou látku mnohem lépe a zadané úkoly plní rychleji než ostatní žáci, proto je musíme při vyučování více zaměstnávat, aby se nenučili. Těmto žákům pomáháme učivo doplnit o nové informace (náměty k přemýšlení, řešení nejrůznějších problémů, hledání

vzájemných souvislostí). Zadáváme doplňkové úkoly, při kterých uplatní své nadání, kreativitu a vlastní názor.

Zadávání specifických úkolů, projektů:

Učitel nabízí formu rozšíření učiva a dle možností, schopností a zájmu dítěte nabízí různé činnosti nad rámec základního učebního plánu. Zpravidla to jsou nadstandardní problémové úlohy, referáty a projekty, práce s dostupnou literaturou a dalšími zdroji informací (internet, slovníky, aj.), práce na počítači.

Příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol:

Talentovaným žákům nabízíme možnost zúčastnit se různých soutěží pořádaných školou nebo jinými organizacemi jako jsou recitační soutěže, sportovní utkání, olympiády, atd. Ze strany školy je nabízeno odborné vedení k těmto aktivitám, konzultace při plnění úloh a je zajištěn doprovod pedagoga k akcím pořádaným mimo školu.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou zařazovaná do výuky:

- integrací některých tematických okruhů do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
- v projektech (P)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	TÉMATICKÉ OKRUHY	1.	2.	3.	4.	5.
1. Osobnostní a sociální výchova - OSV	Rozvoj schopností poznávání	Prv	Prv	Prv	Prv	Prv
	Sebepoznání a sebepojetí	Tv P	Tv P	Tv P	Tv P, Př	Tv P, Př
	Seberegulace a sebeorganizace	P	P	P	P Př	P Př
	Psychohygiena					
	Kreativita	Vv Pč	Vv Pč	Vv Pč	Vv Pč	Vv Pč
	Poznávání lidí	P	P	P	P	P
	Mezilidské vztahy	P	P	P	P Př	P Př
	Komunikace	Čj Aj	Čj Aj	Čj Aj	Čj Aj	Čj Aj
	Kooperace a kompetice	Tv P	Tv P	Tv P	Tv P	Tv P
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					
	Hodnoty, postoje, praktická etika	P	P	P	P	P
2. Výchova demokratického občana - VDO	Občanská společnost a škola	Prv	Prv	Prv		
	Občan, občanská společnost a stát				VI	VI
	Formy participace občanů v politickém životě				VI	VI

	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					
3. Výchova k myšlení v evrop. a glob. souvislostech - EGS	Evropa a svět nás zajímá	P	P	Prv P	P	Vl P
	Objevujeme Evropu a svět	P	P	P	Vl P	P
	Jsme Evropané	P	P	P	P	Vl P
4. Multikulturní výchova - MKV	Kulturní difference	Prv	Prv	Prv	Vl	Vl
	Lidské vztahy	Prv	Prv	Prv	Vl	Vl
	Etnický původ	P	P	P Prv	P	P
	Multikulturalita					
	Princip sociálního smíru a solidarity					
5. Environmentální výchova - ENV	Ekosystémy	Prv P	Prv P	Prv P	Př P	Př P
	Základní podmínky života	Prv P	Prv P	Prv P	Př P	Př P
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Tv	Tv	Tv Prv	Tv Př	Tv Př
	Vztah člověka k prostředí	P	P	P	P	P
6. Mediální výchova - MDV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj	Čj	Čj
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
	Stavba mediálních sdělení					Čj
	Vnímání autora mediálních sdělení					
	Fungování a vliv médií ve společnosti					
	Tvorba mediálního sdělení					Čj
	Práce v realizačním týmu					Čj P

3.6 Standardy vzdělávacích oborů

Standardy pro základní vzdělávání představují minimální cílové požadavky na vzdělávání. Vycházejí z očekávaných výstupů vzdělávacích oborů stanovených v RVP ZV. Tyto výstupy dále pomocí indikátorů konkretizují a doplňují o ukázky ilustrativních úloh. Očekávané výstupy vymezují předpokládanou způsobilost využívat osvojené učivo na konci 3., 5. a 9. ročníku.

Indikátory stanovují minimální úroveň jejich zvládnutí, kterou je třeba dosahovat se všemi žáky na konci 5. ročníku a 9. ročníku.

Standards pro předměty Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Cizí jazyk (Anglický jazyk) a Další cizí jazyk (Německý jazyk, Francouzský jazyk) tvoří přílohu č. 1 v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání.

3.7 Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

jsou upravené očekávané výstupy, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru. Tyto výstupy uvedené v RVP ZV jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených v ŠVP do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit. V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením.

4. Učební plán

povinná časová dotace RVP			18-22	18-22	22-26	22-26	22-26	118	
vzdělávací oblast	vyučovací předmět	minimum RVP	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	33	7+1	7+1	7+1	6+2	6+2	33+7	40
	Anglický jazyk	9	1	1	3	3	3	9+2	11
Matematika a její aplikace	Matematika	20	4	4	4+1	4+1	4+1	20+3	23
Informační a komunikační technologie	Informatika	1				1	1	1+1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	12	2	2	2			6	12
	Přírodověda					1	1	2	
	Vlastivěda					2	2	4	
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5	15
	Výtvarná výchova		2	2	1+1	1+1	1+1	7+3	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	5	1	1	1	1	1	5	5
celkem			21	21	24	26	26	118	118

● disponibilní časová dotace

4.1 Poznámky k učebnímu plánu (UP)

Celková povinná časová dotace je v RUP stanovena pro 1. stupeň základního vzdělávání na 118 hodin, což představuje maximální povinnou týdenní časovou dotaci na daném stupni základního vzdělávání.

Při konstrukci učebního plánu v ŠVP a realizaci výuky jsme dodrželi dvě podmínky:

- je dodržena celková povinná časová dotace na daném stupni základního vzdělávání
- není překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. – 5. ročník 26 hodin)

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Minimální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) je závazná. Číslo udává, kolik hodin týdně musí škola minimálně věnovat dané vzdělávací oblasti (vzdělávacím oborům) na příslušném stupni základního vzdělávání.

Disponibilní časová dotace je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 16 hodin. Škola využívá disponibilní časovou dotaci k realizaci takových vzdělávacích obsahů, které podporují specifická nadání a zájmy žáků a pozitivně motivují žáky k učení. V případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je možné využít disponibilní časovou dotaci k zařazení předmětů speciální pedagogické péče.

4.2 Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk je vyučován ve všech ročnících, a to odděleně ve dvou studijních skupinách: 1. a 2. ročník, 3., 4. a 5. ročník. Jeho časová dotace je navýšena o 7 hodin z disponibilní časové dotace. Psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina.

Anglický jazyk se v naší škole vyučuje od prvního ročníku také odděleně ve dvou skupinách (viz. ČJ) a jeho časová dotace byla navýšena o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

Matematika a její aplikace

Matematika je vyučována ve všech ročnících odděleně ve dvou skupinách. Její časovou dotaci jsme navýšili o 3 hodiny z disponibilní časové dotace. Finanční gramotnost je zařazována do hodin běžné výuky matematiky.

Informační a komunikační technologie

Informatika je do výuky povinně zařazena ve 4. a v 5. ročníku a má časovou dotaci dvě hodiny týdně. Jedna hodina (ve 4. ročníku) je z disponibilní časové dotace.

Člověk a jeho svět

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících.

Prvouka je vyučována v 1., 2. a 3. ročníku. Třída je opět rozdělena na dvě studijní skupiny (1+2, 3+4+5).

Vlastivěda a Přírodověda se vyučují ve 4. a v 5. ročníku, které jsou při výuce organizačně spojeny s 3. ročníkem.

Umění a kultura

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících, a to v předmětech **Hudební výchova** a **výtvarná výchova**. Minimální časová dotace je navýšena o tři disponibilní hodiny týdně (konkrétně v předmětu Výtvarná výchova).

Člověk a zdraví

Vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví na 1. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Tělesná výchova se vyučuje ve všech ročnících společně ve stanovené minimální časové dotaci 2 hodiny týdně. Součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova je tematický okruh Zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy.

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je realizován na 1. stupni v předmětu Pracovní činnosti s časovou dotací 1 hodina týdně.

5. Učební osnovy

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním *vzdělávacím oborem* nebo více obsahově blízkými *vzdělávacími obory*:

Jazyk a jazyková komunikace (*Český jazyk a literatura, Cizí jazyk*)

Matematika a její aplikace (*Matematika a její aplikace*)

Informační a komunikační technologie (*Informační a komunikační technologie*)

Člověk a jeho svět (*Člověk a jeho svět*)

Člověk a společnost (*Dějepis, Výchova k občanství*)

Člověk a příroda (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*)

Umění a kultura (*Hudební výchova, Výtvarná výchova*)

Člověk a zdraví (*Výchova ke zdraví, Tělesná výchova*)

Člověk a svět práce (*Člověk a svět práce*)

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezeny **Charakteristikou vzdělávací oblasti**, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Dále je v této části naznačena návaznost mezi vzdělávacím obsahem 1. stupně a 2. stupně základního vzdělávání.

Na charakteristiku navazuje **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**. Tato část vymezuje, k čemu je žák prostřednictvím vzdělávacího obsahu veden, aby postupně dosahoval klíčových kompetencí.

Praktické propojení vzdělávacího obsahu s klíčovými kompetencemi je dáno tím, že si škola na základě cílového zaměření vzdělávací oblasti stanovuje ve ŠVP **výchovné a vzdělávací strategie** vyučovacích předmětů.

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Psaní je začleněno jako součást vyuč. hodin. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí

závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1.1 Český jazyk a literatura

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura se vyučuje na 1. stupni v předmětu Český jazyk.

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Obsahové vymezení předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury na 1. stupni je důraz kladen především na:

- výuku čtení zvolenou metodou;
- výuku psaní zvoleným typem písma;
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a psaní ve spisovném jazyce;
- osvojení základních pravopisných jevů;
- vhodné užívání jazykových prostředků;
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek;
- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních;
- základy práce s literárním textem;
- rozvíjení čtenářských dovedností a návyků zaměřených k tomu, aby žák ve výuce na druhém stupni dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými odbornými, uměleckými a publicistickými texty v tištěné a elektronické podobě;

- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova. Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	8	8	8	8	8

Organizační vymezení předmětu

Český jazyk je vyučován v dělené třídě ve dvou skupinách (zpravidla tvoří 1.skupinu 1.+2. ročník a 2. skupinu 3.,4.a 5. ročník v závislosti na aktuálním počtu žáků v jednotlivých ročnících v daném školním roce. Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy. Žáci navštěvují v rámci předmětu divadelní představení či jiné kulturní akce spojené s probíraným obsahem literární výchovy. Během školního roku jsou zařazovány projekty. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

Strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- vyhledávání
- porozumění textu
- práce s chybou
- výklad

Klíčové kompetence žáků

.Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Obsahové vymezení předmětu

Cílem výuky je získávání zájmu o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce, získání schopnosti číst s porozuměním, číst přiměřené texty v daném jazyce, porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací, práce s informacemi, pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt, tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	3	3	3

Organizační vymezení předmětu

Český jazyk je vyučován v dělené třídě ve dvou skupinách (zpravidla tvoří 1.skupinu 1.+2. ročník a 2. skupinu 3.,4.a 5. ročník v závislosti na aktuálním počtu žáků v jednotlivých ročnících v daném školním roce. Vyučování předmětu probíhá v obou učebnách školy.

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci

se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Na výuku v běžných vyučovacích hodinách navazují akce vztahující se k předmětu – např. návštěvy divadelních představení, filmů, výstav, kontakty s rodilým mluvčím a mezinárodní výměnné pobyty se společnými projekty.

Žáci se SPU postupují podle individuálních plánů.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- Výklad
- Skupinová práce
- Samostatná práce
- Konverzace

Klíčové kompetence žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám vykonávaným individuálně, ve dvojicích,...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

- Postup
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
 - vedení žáků k diskusi
 - vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
- Postup:
- napomáhání při cestě ke správnému řešení
 - zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

5.2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*.. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrt, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulatory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy :

-čísla a početní operace	-osvojení aritmetických operací ve třech složkách :
	-dovednost provádět operaci
	-algoritmické porozumění

- významové porozumění
- získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná
- závislosti, vztahy a práce s daty
 - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- geometrie v rovině a prostoru
 - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy
 - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Časové vymezení předmětu

Předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	4	4	5	5	5

Organizační vymezení předmětu

Žáci jsou při výuce rozděleni do dvou studijních skupin. Žáci jednotlivých ročníků pracují během vyučovací hodiny v obou učebnách školy, které jsou vybaveny počítačovou technikou a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad
- poznávání
- samostatná práce
- sebehodnocení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev,
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků;
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit;
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu;
- vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti,
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti;
- vede žáky k plánování úkolů a postupů;
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci;
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou.
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

Žák

- je veden ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci,
- učí se pracovat v týmu.

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch;
- podněcuje žáky k argumentaci;
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská

Žák

- při zpracovávání informací je veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení,
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních,
- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu,
- učí se vnímat složitosti světa.

Učitel

- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

Žák

- vytváří si zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě,
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- má k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel

- - zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů,
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek,
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

5.3. Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dovednosti získané v předmětu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího

obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Obsahové vymezení předmětu

Žáci se orientují v základní terminologii, osvojují si zacházení s počítačem a jeho přídatnými zařízení a využívají výukové počítačové programy. Seznamují se se základy elektronické komunikace a jejími základy.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Informatika je zaměřeno na:

- pochopení a správné užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti
- praktické zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací,
- použití všech těchto nástrojů pro zpracování informací,
- zvládnutí vyhledávání na Internetu,
- vzájemnou komunikaci a předávání souborů pomocí elektronické pošty.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Práce s počítačem se vyučuje jako samostatný předmět v 5. ročníku:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	0	1	1

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad
- vyhledávání
- samostatná práce
- sebehodnocení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

5.4. Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich.

Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme –
důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
- Lidé kolem nás –
upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi
- Lidé a čas –
orientace v dějích a čase
- Rozmanitost přírody –
poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody
- Člověk a jeho zdraví –
základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Prvouka je zaměřeno na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1., 2. a 3. ročníku v dělených skupinách s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	0	0

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad
- vyhledávání
- poznávání
- skupinová práce

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Žák**
- objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by uspět.
 - poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
 - upevňování preventivního chování
 - orientace ve světě informací časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- Učitel**
- pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
 - motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- Žák**
- upevňuje účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
 - poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- Učitel**
- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
 - učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.,
 - využívá různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- Žák**
- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech.
 - je veden k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
 - pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
 - přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- Učitel**
- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

- Žák**
- pracuje ve skupině.
 - efektivně spolupracuje na řešení problémů
 - učí se respektovat názory druhých
 - přispívá k diskusi
- Učitel**
- učí věcně argumentovat
 - vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- Učitel**
- utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
 - motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
 - vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- Žák**
- je veden k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.
- Učitel**
- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
 - zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region)
- zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů,
- působení lidí na krajinu a životní prostředí

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi,
- principy demokracie
- základní globální problémy,
- problémy konzumní společnosti,
- globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě

Rozmanitost přírody

- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody,
- rostliny, houby, živočichové, znaky života,
- životní potřeby a podmínky, rovnováha v přírodě

Země jako planeta sluneční soustavy

- životní potřeby a podmínky, rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- situace hromadného ohrožení

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Přírodověda je zaměřeno na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům

- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	0	1	1

Organizační vymezení předmětu

Předmět se vyučuje v dělené třídě v ateliéru, který je svým vybavením přizpůsoben pro praktické činnosti a pokusy.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

výklad
vyhledávání
poznávání
sebehodnocení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel - umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Žák - získává informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

Učitel - zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

Žák - učí se řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel - vede žáky k používání správné terminologie

Žák - žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

Učitel - zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně, zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Žák - pracuje ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektuje názory a zkušenosti druhých

Kompetence občanské

Učitel - buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Žák - učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

Učitel - umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat

- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Žák - utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti,

- dodržuje vymezená pravidla

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují dva okruhy: Lidé a čas, Místo, kde žijeme

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Vlastivěda. je zaměřeno na:

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění
- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda se realizuje ve 4. a 5. ročníku v této hodinové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	0	2	2

Organizační vymezení předmětu

Vlastivěda se v naší škole vyučuje v dělené skupině v učebně – atelieru.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

výklad

vyhledávání

poznávání
sebehodnocení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

Žák

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině

Učitel

- umožňuje ,aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Učitel

- vede žáky k ověřování výsledků
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

Žák

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Učitel

- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

Žák

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

Žák

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí,
- na příkladech porovnává minulost a současnost

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

5.5. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechovéch činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovémi.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

- Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.
- Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.
- Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

- Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici.

- *Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
- *Obsahem Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
- *Obsahem Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.5.1 Hudební výchova

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura a vzdělávací obsah je rozdělen do čtyřech oblastí:

- vokální činnost –
práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- instrumentální činnost –
hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- hudebně pohybová činnost –
ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- poslechová činnost –
aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	1	1

Organizační vymezení předmětu

Předmět je vyučován ve spojené třídě. Žáci pracují většinou dle potřeby v obou učebnách s využíváním audiovizuální a výpočetní techniky, za pomoci různých forem s využitím vyučovacích pomůcek.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

výklad
poznávání
skupinová práce
sebehodnocení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel - vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Žák - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Učitel - sleduje při hodině pokrok všech žáků

- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

Žák - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem

- reaguje pohybem na znějící hudbu,
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Učitel - zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků

- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žák - žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Učitel - vede žáky k vzájemnému naslouchání

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

Žák – uvažuje nad obsahy hudebních děl

Učitel - umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žák - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře,

- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel - sleduje při hodině pokrok všech žáků

- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

5.5.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova :

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se realizuje ve všech ročnících v této hodinové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	2	2

Organizační vymezení předmětu

Výuka předmětu probíhá v dělených skupinách – 1. +2. ročník a 3.,4.a 5. ročník, a to v obou učebnách školy.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

výklad

samostatná práce

kolektivní práce

sebehodnocení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák - je veden ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů

- využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech
- zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Učitel - vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

Žák - samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření

- přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj
- využívá získaná poznání

Učitel - vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

Žák - zapojuje se do diskuse

- respektuje názory jiných

- pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnává je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření

Učitel - vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

Žák - umí tvořivě pracovat ve skupině

- respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Učitel - vede žáky ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní

Žák - užívá samostatně vizuálně obrazné techniky

- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla

Učitel - vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

Žák - chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí

Učitel - pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

5.6 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví -význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Časové vymezení předmětu

Tělesná výchova se vyučuje v ve všech ročnících v nedělené třídě s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	2	2

Organizační vymezení předmětu

Všichni žáci odcházejí s vyučujícím na výuku tělesné výchovy do kulturního domu v Jetřichově, který je vybaven jako tělocvična. Výuka probíhá také na sportovišti přilehlém ke škole, v plaveckém bazénu nebo ve volné přírodě.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

- Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu.
- V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování.
- Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi.
- Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák - je veden k osvojení si základního tělocvičného názvosloví,
učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení,
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími,
orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel - umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Žák - uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje
v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním,
nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel - dodává žákům sebedůvěru,
podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

Žák - je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
učí se reagovat na základní povely a pokyny a sám je i vydává,
zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel - vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých,
vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Žák - je veden k jednání v duchu fair-play - dodržuje pravidla, označí přestupky,
respektuje opačné pohlaví,
zvládá pohybové činnosti ve skupině.

Učitel - zadává úkoly při kterých žáci mohou spolupracovat,
umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

Žák - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti,

spojuje svou pohybovou činnost se zdravím,
zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení,
je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení,
učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel - umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

Žák - je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě,

učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Učitel - vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě

5.7 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstivelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.7.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Z tohoto důvodu byl pro 1.stupeň zvolen název předmětu: Pracovní činnosti.

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- Práce s drobným materiálem
 - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
 - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
 - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
 - lidové zvyky, tradice a řemesla
- Konstrukční činnosti
 - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
 - sestavování modelů
 - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- Pěstitelské práce
 - základní podmínky pro pěstování rostlin
 - péče o nenáročné rostliny
 - pěstování rostlin ze semen
 - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
- Příprava pokrmů
 - pravidla správného stolování
 - příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti je zaměřeno na:

- dovednosti v práci s různými materiály
- osvojení si základních pracovních dovedností a návyků
- plánování
- organizování a hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje ve všech ročnících jako samostatný předmět s touto časovou dotací:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	1	1

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

výklad
samostatná práce
skupinová práce
sebehodnocení

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Žák - osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí,

- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- Učitel - umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- Žák - promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- Učitel - zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- snaží se rozvíjet u žáků tvořivost,
 - vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- Žák - rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek,
- učí se popsat postup práce
- Učitel - vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- Žák - pracuje ve skupině, vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých,
- společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- Učitel - vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

- Učitel - vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
 - umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- Žák - správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami
- Učitel - vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
 - zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou:

Obecné zásady

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- za základ hodnocení považujeme zpětnou vazbu jako informaci o správnosti postupu, průběhu, výsledku. Okamžitá zpětná vazba je jeden z hlavních faktorů efektivního učení, zvláště při důrazu na vhodnou formulaci
- úkolem učitele je motivovat žáka ke vzdělávání, usměrňovat, ovlivňovat, rozšiřovat oblast jeho poznání. Při hodnocení žákovy činnosti se řídit filozofií školního vzdělávacího programu
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má vědět, v čem a proč bude vzděláván, kdy a jakým způsobem, podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen

Podklady pro klasifikaci učitel získává

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- zkouškami písemnými, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce, učební výsledky a míra dosažených kompetencí, kterých žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- nedílnou součástí procesu hodnocení je i sebehodnocení, které je i jednou z kompetencí, kterou chceme žáky naučit
- pro hodnocení žáků všech ročníků základní školy se používají známky, v průběhu vyučovacího procesu se používá i slovní hodnocení (převážně ústní formou)
- hodnocení výsledků žáků na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm. U žáků s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka

6.2. Zásady a pravidla sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.

Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci společně s žáky pracují s chybou. Hodnocení žákova výkonu nelze tedy provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozbořením chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení. Znamka není jediným zdrojem motivace.

Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jaké postupy budou následovat

Pedagogové vedou žáka k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

Sebehodnocení nenahrazuje klasické hodnocení žáka učitelem, ale doplňuje a rozšiřuje evaluační procesy a více aktivizuje žáka.

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

6.3. Další aspekty hodnocení žáků

V Klasifikačním řádu školy jsou rozpracovány další aspekty hodnocení žáků:

- Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, jejich charakteristika, kritéria
- Celkové hodnocení žáků na vysvědčení
- Hodnocení chování
- Výsledky práce v zájmových útvarech
- Postup do dalšího ročníku
- Individuální vzdělávání
- Slovní hodnocení
- Způsob získávání podkladů pro hodnocení
- Pokyny k vedení žakovských knížek
- Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách
- Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- Hodnocení nadaných dětí, žáků a studentů

Obsah

- 1. Identifikační údaje**
 - 1.1 Název ŠVP
 - 1.2 Údaje o škole
 - 1.3 Zřizovatel
 - 1.4 Platnost dokumentu
 - 1.5 Další údaje
- 2. Charakteristika školy**
 - 2.1 Úplnost a velikost školy
 - 2.2 Umístění školy
 - 2.3 Charakteristika žáků
 - 2.4 Podmínky školy
 - 2.5 Vlastní hodnocení školy
 - 2.6 Spolupráce s dalšími institucemi
 - 2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery
 - 2.8 Charakteristika pedagogického sboru
 - 2.9 Dlouhodobé projekty
 - 2.10 Mezinárodní spolupráce
- 3. Charakteristika ŠVP**
 - 3.1 Zaměření školy
 - 3.2 Výchovné a vzdělávací strategie
 - 3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných
 - 3.5 Začlenění průřezových témat
 - 3.6 Standardy vzdělávacích oborů
 - 3.7 Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci PPO
- 4. Učební plán**
 - 4.1 Poznámky k učebnímu plánu
 - 4.2 Poznámky ke vzdělávacím oblastem
- 5. Učební osnovy**
 - 5.1 Jazyk a jazyková komunikace
 - 5.1.1 Český jazyk a literatura
 - 5.1.2 Anglický jazyk
 - 5.2 Matematika a její aplikace
 - 5.2.1 Matematika
 - 5.3 Informační a komunikační technologie
 - 5.3.1 Informatika
 - 5.4 Člověk a jeho svět
 - 5.4.1 Prvouka
 - 5.4.2 Přírodověda
 - 5.4.3 Vlastivěda
 - 5.5 Umění a kultura
 - 5.5.1 Hudební výchova
 - 5.5.2 Výtvarná výchova
 - 5.6 Člověk a zdraví
 - 5.6.1 Tělesná výchova
 - 5.7 Člověk a svět práce
 - 5.7.1 Pracovní činnosti
- 6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků**
 - 6.1 Pravidla pro hodnocení vzdělávání žáků
 - 6.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků
 - 6.3 Další aspekty hodnocení žáků
- 7. Příloha – Učební osnovy v tabulkách**